

Зміст

Вступ	9
Розділ 1. Риторика як наука. ПРЕДМЕТ І ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КУРСУ РИТОРИКИ	11
Риторика як наука.....	11
Предмет і основні завдання курсу риторики.....	13
Зв'язок риторики з іншими науками.....	16
Ораторське мистецтво в житті сучасної людини.....	21
Питання для самоконтролю	23
Практичні завдання	24
Словничок до розділу.....	24
У цьому розділі Ви дізналися.....	25
Список рекомендованої літератури.....	26
Розділ 2. Історія світової риторики. Антична риторика	27
Демократія як передумова розвитку ораторського мистецтва.....	27
Перікл як політик і оратор.....	30
Софісти в історії риторики: Горгій, Лісій, Коракас	31
Ісократ.....	35
Ораторська майстерність Демосфена.....	36
Риторика Сократа і Платона.....	40
Аристотель як теоретик риторики.....	44
Особливості еліністичної риторики	47
Ораторське мистецтво Давнього Риму	50
Цицерон в історії ораторського мистецтва	51
Квінтіліан в історії римської риторики.....	57
Занепад латинського красномовства	59
Питання для самоконтролю	61
Практичні завдання	61
Словничок до розділу.....	63
У цьому розділі Ви дізналися.....	64
Список рекомендованої літератури.....	65
Розділ 3. Історія світової риторики.	
Становлення ораторського мистецтва в Україні	66
Найдавніші пам'ятки красномовства. «Велесова книга»	67
Розвиток риторичної науки в Київській Русі.....	69
Два стилі ораторської прози Київської Русі	71
«Повчання дітям» Володимира Мономаха	72
«Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона	73
Проповіді Кирила Турівського	76
Відомий київський проповідник Клим Смолятич.....	77
Розвиток ораторського мистецтва в Україні XIV–XVI ст.	78
Розвиток проповідництва	81
Григорій Цамблак	82
Кирило Транквіліон-Ставровецький	84
Станіслав Оріховський	86

Послання як жанр красномовства. Іван Вишенський.....	88
Латинськомовна українська риторична спадщина	
XVII – на початку XVIII ст.	90
Теофан Прокопович як теоретик ораторського мистецтва.....	98
Українська ораторська проза XVII–XVIII ст.	100
Зародження риторичної науки давньою українською мовою	105
Йоанникій Галятовський.....	108
Риторика в Україні XVIII – на початку XX ст.....	109
Українське проповідництво. Григорій Сковорода.....	113
Церковне проповідництво	115
Іван Франко як оратор.....	121
Відродження українського риторичного вчення на початку XX ст.....	123
Посібники Д. Загула та В. Домбровського.....	125
Становище риторики в сучасній системі філологічних знань.....	129
Питання для самоконтролю.....	131
Практичні завдання	131
Словничок до розділу.....	132
У цьому розділі Ви дізналися.....	134
Список рекомендованої літератури.....	135
Розділ 4. Підготовка промови.....	136
Промова як вид мовленнєвої діяльності.....	136
Етапи підготовки промови.....	137
Тема й мета промови.....	138
Добір матеріалу	139
Написання тексту промови.....	140
Аргументація в промові.....	143
Урахування особливостей аудиторії.....	147
Підготовка до виголошення промови	151
Виголошення промови перед аудиторією.....	152
Аналіз промови після її виголошення	154
Питання для самоконтролю.....	155
Практичні завдання	156
Словничок до розділу.....	159
У цьому розділі Ви дізналися.....	160
Список рекомендованої літератури.....	162
Розділ 5. Композиція промови.....	163
Композиція публічного виступу.....	163
Вступ промови.....	164
Головна частина ораторського виступу.....	166
Висновок промови.....	169
Питання для самоконтролю.....	171
Практичні завдання	171
Словничок до розділу.....	173
У цьому розділі Ви дізналися.....	174
Список рекомендованої літератури.....	175

Розділ 6. Роди, види і жанри ораторського мистецтва.....	176
Історія зародження і розвитку родів, видів та жанрів ораторського мистецтва.....	176
Сучасна класифікація родів і жанрів ораторського мистецтва.....	180
Особливості суспільно-політичного красномовства.....	180
Академічне красномовство.....	184
Соціально-побутове красномовство.....	187
Специфіка військового красномовства.....	189
Церковно-богословське красномовство	190
Інші роди і жанри красномовства.....	192
Питання для самоконтролю	193
Практичні завдання	194
Словничок до розділу.....	195
У цьому розділі Ви дізналися.....	197
Список рекомендованої літератури.....	198
Розділ 7. Особливості судового красномовства	199
Історія і традиції судового красномовства	199
Судова промова: предмет, мета, завдання.....	204
Різновиди судового красномовства в їхній риторичній специфіці.....	206
Засади, функції, ознаки та стильовий статус судових промов	209
Особливості підготовки судового виступу та ознаки комунікативної культури судового оратора	211
Оратор і судова аудиторія	217
Питання для самоконтролю	219
Практичні завдання.....	221
Словничок до розділу.....	222
У цьому розділі Ви дізналися.....	223
Список рекомендованої літератури.....	223
Розділ 8. Обвинувальна і захисна промови в судовій риториці	224
Структура обвинувальної промови	224
Захисна промова у своїй композиційній специфіці	238
Питання для самоконтролю	249
Практичні завдання	251
Словничок до розділу.....	252
У цьому розділі Ви дізналися.....	253
Список рекомендованої літератури.....	255
Розділ 9. Особливості дипломатичного красномовства.....	256
Дипломатичне красномовство: поняття та види	256
Характерні риси й особливості ораторського мистецтва у сфері дипломатії. Дипломатичний протокол.....	259
Поведінкові та психологічні аспекти дипломатичного красномовства.....	270
Дипломатичний стиль як особливий різновид офіційно-ділового стилю мови.....	271

Питання для самоконтролю.....	281
Практичні завдання	282
Словничок до розділу.....	283
У цьому розділі Ви дізналися.....	284
Список рекомендованої літератури.....	285
Розділ 10. Типи ораторських промов.....	286
Класифікація промов	286
Особливості розважальних промов	287
Інформаційна промова.....	288
Промови з метою переконати	291
Агітаційна (натхненна) промова.....	293
Мета закличної промови.....	296
Питання для самоконтролю.....	299
Практичні завдання	299
Словничок до розділу.....	301
У цьому розділі Ви дізналися.....	302
Список рекомендованої літератури.....	303
Розділ 11. Психологічні аспекти ораторського мистецтва.....	304
Чинники, що зумовлюють прихильне ставлення до мовця	304
Зовнішній вигляд.....	306
Манери поведінки	310
Внутрішні якості особистості	317
Уміння спілкування з людьми.....	325
Проблема некоммунікбельності окремої людини, способи її вирішення	329
Поради сором'язливим	329
Маломовність і балакучість.....	330
Людина в колективі	332
Питання для самоконтролю.....	334
Практичні завдання	335
Словничок до розділу.....	337
У цьому розділі Ви дізналися.....	338
Список рекомендованої літератури.....	339
Розділ 12. Форми спілкування людей у колективі. Бесіда. Дискусія.....	340
Поняття про бесіду. Види бесід.....	340
Правила ведення бесіди	343
Ділова бесіда	346
Класифікація суперечок	350
Дискусія як один із видів суперечки	355
Правила ведення дискусії.....	357
Форми організації дискусії.....	359
Питання для самоконтролю.....	361
Практичні завдання	362
Словничок до розділу.....	364
У цьому розділі Ви дізналися.....	364
Список рекомендованої літератури.....	366

Розділ 13. ФОРМИ СПІЛКУВАННЯ ЛЮДЕЙ У КОЛЕКТИВІ.

ТЕЛЕФОННА РОЗМОВА. НАРАДА	367
Телефонна розмова як форма спілкування	367
Офіційна (ділова) телефонна розмова	369
Правила, яких треба дотримуватися під час телефонних розмов.....	370
Правила для адресата й адресанта телефонної розмови.....	373
Основні телефонні «огріхи»	376
Етичні аспекти використання мобільних телефонів.....	377
Нарада як форма спілкування	378
Класифікація нарад.....	380
Вимоги до керівника наради.....	382
Правила для учасників наради	386
Правила проведення наради.....	387
Основні помилки проведення нарад.....	391
Питання для самоконтролю	392
Практичні завдання	392
Словничок до розділу.....	394
У цьому розділі Ви дізналися.....	395
Список рекомендованої літератури.....	397

Розділ 14. ЗАСОБИ АКТИВІЗАЦІЇ УВАГИ СЛУХАЧІВ .....

Встановлення контакту зі слухачами	398
Класифікація способів привернення й утримання уваги слухачів.....	401
Змістові способи привернення уваги слухачів.....	402
Психологічні методи активізації аудиторії.....	405
Невербальні засоби активізації уваги слухачів	406
Мовні засоби, що підтримують увагу аудиторії	409
Закінчення промови як засіб утримання уваги.....	411
Питання для самоконтролю	413
Практичні завдання	413
Словничок до розділу.....	414
У цьому розділі Ви дізналися.....	415
Список рекомендованої літератури.....	416

Розділ 15. НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ УСНОГО МОВЛЕННЯ .....

Особливості невербального спілкування	417
Функції невербальних засобів та їхня класифікація.....	419
Оптичні засоби спілкування.....	420
Використання кінесичних засобів.....	421
Особливості акустичних засобів спілкування	429
Тактико-кінетичні засоби спілкування	430
Просторово-часові засоби спілкування	432
Питання для самоконтролю	435
Практичні завдання	435
Словничок до розділу.....	437
У цьому розділі Ви дізналися.....	437
Список рекомендованої літератури.....	438

Розділ 16. Культура ораторського мовлення	439
Поняття «культура мовлення». Причини виникнення помилок.....	439
Основні комунікативні ознаки культури мовлення	441
Рекомендації щодо мовного самовдосконалення	455
Мовленнєвий етикет.....	456
Уживання пошанної множини	457
Питання для самоконтролю.....	459
Практичні завдання	459
Словничок до розділу.....	466
У цьому розділі Ви дізналися.....	467
Список рекомендованої літератури.....	468
Розділ 17. Риторичні фігури і тропи	469
Риторичні фігури і тропи як засоби вираження мови.....	469
Види тропів.....	471
Характеристика риторичних фігур.....	476
Питання для самоконтролю.....	487
Практичні завдання	487
Словничок до розділу.....	491
У цьому розділі Ви дізналися.....	493
Список рекомендованої літератури.....	493